

Hollandia

Nederland (Koninkrij der Nederlanden)

Stolica: Amsterdam (konstytucyjna); Haga (siedziba parlamentu, rządu i rodziny królewskiej)

Powierzchnia: 41 526km², w tym wody wewnętrzne 7 900 km²

Podział administracyjny: 12 prowincji

Warunki naturalne

Holandia graniczy z Belgią (od południa) oraz z Niemcami (od wschodu). Granicę zachodnią i północną stanowi Morze Północne. Do wybrzeża przylegają grupy wysp: Zenlandzkie (Walcheren, Noord – Beveland, Zuid – Beveland) oraz Zachodnifryzyjskie (Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland). Holandia posiada również terytoria zamorskie: Antyle holenderskie i Arubę, mające tytuł terytorium stowarzyszonego. Jest krajem nizinnym, 25% powierzchni stanowią depresje, a 35% obszary o wysokości do 1 m n.p.m. Holandia leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego, morskiego. Średnia temperatura w styczniu wynosi 1,7 °C a w lipcu 17 °C. Średnia roczna suma opadów kształtuje się od 770 mm w centrum kraju do 850 mm w Limburgii. Częstym zjawiskiem są mgły i wiatr (360 wietrznych dni w roku). Na wybrzeżu są one przyczyną sztormów, powodujących powodzie. Holandia walczy z nimi już od XIII w. poprzez osuszanie terenów nadmorskich, w wyniku czego tworzy się tzw. poldery.

The image shows the flag of the Republic of Serbia, which consists of three horizontal stripes of red, blue, and green. The text "Krajjobraz" is overlaid on the white stripe. The text is in a bold, yellow, sans-serif font with a slight drop shadow.

Krajjobraz

Ludność

Liczba ludności: 15 810 tys. (1999)

Gęstość ludności: 378 osób/km

Język urzędowy: niderlandzki

Ludność miejska: 61%

Analfabetyzm: 0%

Główne miasta (liczba ludności w tys.):

- Amsterdam: 715
- Rotterdam: 590
- Haga: 442
- Utrecht: 234
- Eindhoven: 168

Gospodarka

Wielu historyków uważa, że to właśnie w Holandii narodził się kapitalizm. Współcześnie Holandia jest gospodarką rynkową z przeważającą własnością prywatną, ale o wysokim poziomie redystrybucji dochodów poprzez podatki, w 2006 wynoszącym 39% PKB. Holandia jest nominalnie szesnastą gospodarką świata, a po zmierzeniu parytetem siły nabywczej dwudziestą drugą. PKB per capita (2007 szacunkowo) wynosiło nominalnie 39 000 dolarów – 17. miejsce na świecie, a po zmierzeniu parytetem siły nabywczej (2006 szacunkowo) 31 700 dolarów – 18. miejsce. Holandia ma też stosunkowo niski wskaźnik Giniego, czyli poziom rozpiętości w dochodach, wynoszący 30,9 (2005).

Holandia jest trzecim po Stanach Zjednoczonych i Francji eksporterem żywności, mimo iż w rolnictwie zatrudnionych jest tylko 3% społeczeństwa (2005 szacunkowo). Jest także ósmym na świecie wydobywcą gazu ziemnego – 77,3 mld m³ (2006). Port w Rotterdamie jest drugim na świecie, a pierwszym w Europie pod względem tonażu przeładowywanych towarów. Znane firmy holenderskie to między innymi, Shell, DAF Trucks, Nationale-Nederlanden i Philips. Bardzo ważną rolę w gospodarce Holandii odgrywają tulipany.

W Holandii kładzie się ogromny nacisk na ekologię: wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, zakładanie w samochodach instalacji gazowych itp

Religia

Ateizm: 16.318.000

Kościół rzymskokatolicki: 4 100 000

Kościół protestancki: 1 789 259

Islam: 835 000

Luteranizm/Kalwinizm: 460 700

Buddyzm: 170 000

Hinduizm: 150 000

Świadkowie Jehowy: 30 226

Anglikanizm: 30 000

Judaizm: 30 000

Prawosławie: 30 000

Hymn

Hymn Holandii nosi tytuł **Wilhelmus van Nassouwe** . Został napisany na cześć **Wilhelma Orańskiego** i posiada 15 zwrotek. Zazwyczaj śpiewa się tylko 1 i 6.

Wilhelmus van Nassouwe

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik, vrij, onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

(Zwrotka 6)

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God mijn Heer,
op U zo wil ik bouwen,
Verlaat mij nimmermeer.
Dat ik doch vroom mag blijven,
uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

Wilhelm z Nassau

Jam Wilhelm z Nassau
z niemieckiej krwi;
wierny Ojczyźnie
pozostanę do śmierci.
Jam Księżę Orański,
wolny i nieulękniomy.
Królowi Hiszpanii
zawsze oddawałem cześć.

(Zwrotka 6)

Ty, mój Boże i Panie
jesteś mą tarczą, na Tobie polegam.
Na Tobie będę budował;
nigdy mnie nie opuszczaj,
po to, abym mógł być pobożny,
zawsze być Twoim sługą,
rozpędzając tyranie
raniącą me serce.

Godło

Godło Holandii wywodzi się z XIII-wiecznego herbu królewskiej dynastii Orańskiej- Nassau (lew). W czasie okupacji hiszpańskiej 17 prowincji utworzyło parlament i za herb przyjęto lwa trzymającego w jednej łapie 17 strzał, a w drugiej miecz — symbol mocy. Gdy siedem prowincji zjednoczyło się, tworząc obecną Holandię, zredukowano do siedmiu liczbę strzał. Pod tarczą herbową umieszczony jest francuski napis: *Je maintiendrai* ("Będę bronił"). Powyżej tarczy herbowej — królewska korona Holandii.

The image shows the flag of the Republic of Serbia, which consists of three horizontal stripes of red, blue, and green. The word "Kultura" is written in a bold, yellow, sans-serif font across the white stripe. The flag has a slight wavy texture, suggesting it is a physical fabric.

Kultura

Literatura

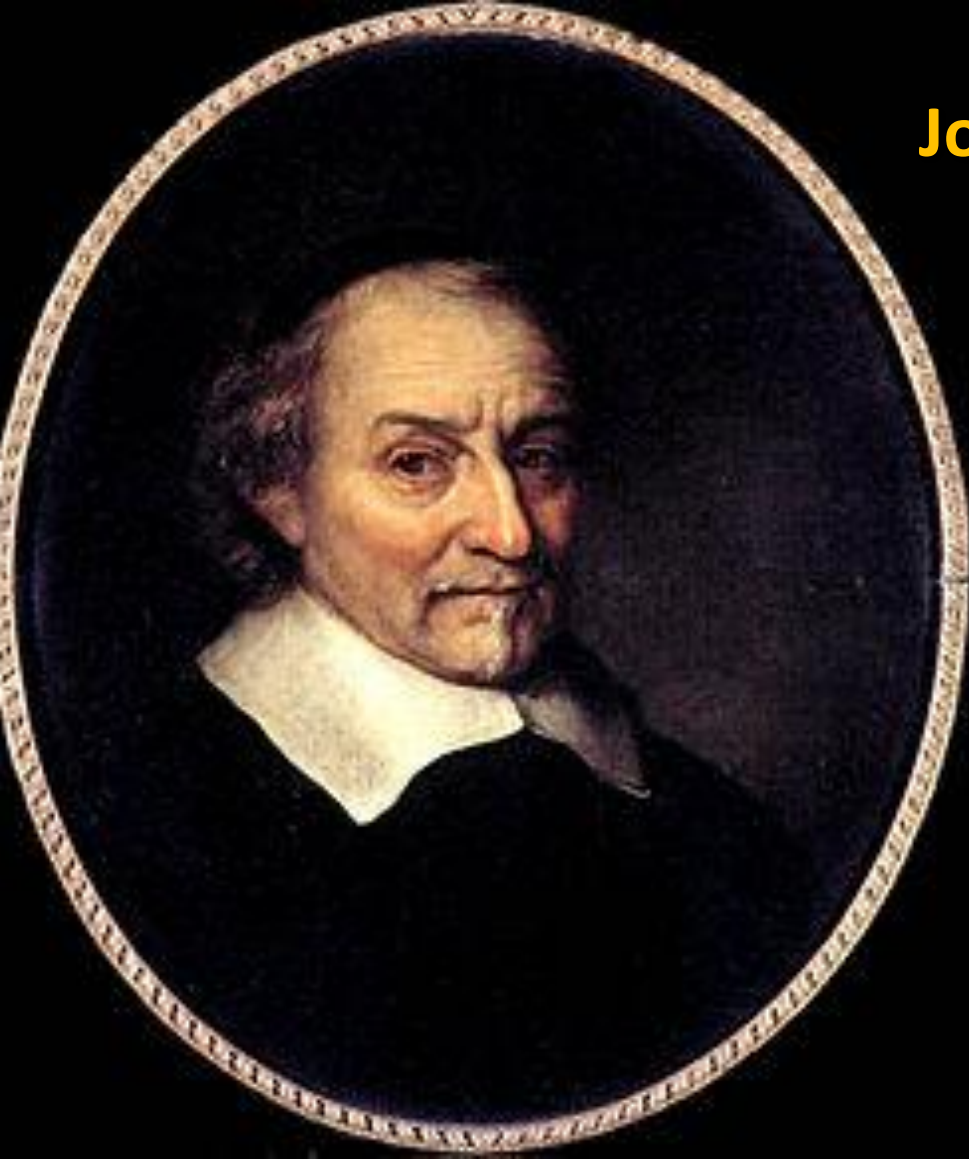
XVII-wieczny dramaturg Joost van den Vondel nazywany jest „niderlandzkim Szekspirem”. Za twórcę nowoczesnej prozy niderlandzkiej uznaje się Eduarda Douwesa Dekkera, który publikował pod pseudonimem Multatuli. Harry Mulisch, Gerard Reve i Willem Frederik Hermans stanowią według wielu krytyków „wielką trójkę współczesnej literatury niderlandzkiej”.

Powieść *Odkrycie nieba* Harry’ego Mulischa została uznana w internetowym rankingu za „najlepszą książkę niderlandzką wszech czasów”. Bardzo ważną postacią jest Johan Huizinga, autor *Jesieni średniowiecza*.

W Holandii tworzyli także Erazm z Rotterdamu, Christiaan Huygens i Spinoza. Bardzo długo w Holandii przebywał Kartezjusz. Pisali oni jednak po łacinie. W tym czasie Holandia posiadała znakomitych filologów klasycznych, którzy tłumaczyli dzieła starożytnych autorów na holenderski.

Joost van den Vondel

Harry Mulisch

Gerard Reve

Willem Frederik Hermans

Sztuka

Holandia w XVII wieku, w czasie gdy wiele państw europejskich odnosiła skutki wojny trzydziestoletniej, stała się państwem bogatym. Jako że północne prowincje uniezależniły się od katolickiej Hiszpanii, w malarstwie niderlandzkim zanikała tematyka religijna. Rembrandt, jeden z największych malarzy Holandii, mimo że malował tematy biblijne, ukazywał je w nowy sposób, w innym świetle. Nie były to obrazy pełne uwielbienia ukazujące Marię, za to często odbiegały od standardowego rozumienia tekstów biblijnych. Do ulubionych tematów ówczesnego okresu w Holandii należały sceny z życia codziennego. Na obrazy mogła już sobie pozwolić nie tylko szlachta, ale także kupcy – bogate mieszczaństwo. Z powodu dużego zapotrzebowania zaczęto zakładać warsztaty artystyczne. Popularne było malarstwo portretowe, rozwinęły się również portrety grupowe, które głównie zamawiały domy cechowe. Jednym z wybitnych malarzy był Frans Hals, który specjalizował się w takim typie malarstwa. Jego obrazy charakteryzowały się dobroduszością i bezpośredniością, w pewien sposób przypominały migawkowe zdjęcia, bez pozowania, za to pełne życia i ruchu. Dlatego też stały się wzorem do naśladowania, gdyż potrafił uniknąć sztuczności, umiejętnie pokazując więź łączącą sportretowane osoby. Inny rodzaj obrazów reprezentował Jan Vermeer van Delf, który przypominając kronikarza, dokładnie odzwierciedlał życie ubogiego mieszczaństwa. Przedstawiał sceny ubogie w akcję, najczęściej ukazwane we wnętrzach. Artysta często malował kobiety, które oddawały się najzwyczajszym, spokojnym czynnościom. Świetnie operował światłem padającym dość często z boku. Mimo realizmu jego scen, obrazy Vermeera mają głębszy podtekst, przekazują dodatkową treść.

Muzyka

Top 10 najlepszych piosenek holenderskich

- 1 Wim Sonneveld - Het Dorp 1974
- 2 Liesbeth List & Ramses Shaffy - Pastorale 1969
- 3 Anneke Grönloh - Brandend Zand 1962
- 4 Ramses Shaffy - Zing, Vecht, Huil, Bid, Lach, Werk En Bewonder 1971
- 5 Guus Meeuwis - Brabant 2002
- 6 Boudewijn De Groot - Testament 1966
- 7 Frans Halsema - Voor Haar 1977
- 8 André Hazes - De Vlieger 1977
- 9 Ramses Shaffy - Laat Me 1978
- 10 Anneke Grönloh - Paradiso 1962

Kuchnia

Tradycyjna kuchnia Holendrów jest prosta i mało wyszukana. Oferuje pożywne i tanie potrawy ze sporą ilością warzyw, bez przywiązywania dużej uwagi do kulinarnych szczegółów. Jej podstawowymi składnikami są: ziemniaki, warzywa i mięso. W pozyskiwaniu pożywienia zawsze znaczącą rolę odgrywało rybołówstwo. Cechami charakterystycznymi było (zbyt) długie gotowanie warzyw i polewanie ziemniaków tłustym sosem *jus*. Ulubionym daniem były ugotowane ziemniaki polane sosem *jus*, do miękkości ugotowane warzywa i usmażona kulka z mięsa mielonego.

Typowe dania tradycyjne obejmują: zupę z zielonego grochu (*erwtensoep*), *hutspot*, różnorakie *stampoty* holenderską wersję kotleta mielonego (*gehaktbal*) i *hachee*. Tradycyjna kuchnia holenderska cieszy się umiarkowaną reputacją na świecie. Spośród innych kuchni narodowych wyróżnia się obowiązkową obecnością warzyw w gorącym posiłku. Wykazuje jedynie ograniczone podobieństwa do kuchni sąsiadów (Belgii i Niemców), natomiast ze względu na uwarunkowania historyczne uległa wpływowi kuchni indonezyjskiej. Sami Holendrzy są nie za bardzo dumni ze swojej kuchni.

Kuchnia Holendrów ulega ciągłym zmianom i wpływom kuchni innych narodów, nie są jej także obce wpływy egzotyczne. Na stole ciągle pojawiają się nowe produkty spożywcze, a produkty już od dawna obecne na rynku są dopasowywane do wymogów klienta, zaś niektóre tradycje zanikają.

Test 😊

1. Z jakimi dwoma państwami graniczy Holandia?

Belgia i Niemcy

2. Które wyznanie religijne jest najmniej popularne w Holandii?

Prawosławie

3. Co jest uważane za ulubioną potrawę Holendrów?

Ugotowane ziemniaki z sosem jus, rozgotowane warzywa i kulka z mięsa mielonego

4. Co jest słynnym elementem krajobrazu Holandii? Wymień dwa 😊

Wiatraki i tulipany

5. Wymień jednego z Holenderskich pisarzy.

Gerard Reve, Harry Mulisch, Willem Frederik Hermans

**Dziękuję
za uwagę**

Aleksandra Szymańska kl.1 ab-de